

★

Берегиня вишивала карту своєї країни за дня
При світлі свічок, гірлянд і ламп.
Уночі карту ховала у своєму лоні.
Де її ще заховати?
У своєму серці — там їй буде безпечно.
Ціла країна в моєму серці,
Ціла земля у моєму лоні:
Гори, річки, міста, села, вулиці, хмарочоси й хати
у моїх долонях.
Світло моїх очей освітлює вулиці й помешкання,
де немає світла.
Тепло моїх рук кип'ятить воду, наливає її у термоси,
Вогонь мого серця стає паливом для генераторів,
Телефони не розряджаються,
Комп'ютери працюють,
Матері зігрівають дітей своїм диханням,
Коти й пси обіймають господарів
чотирма лапами й хвостом.
Золоте сонце світить навіть крізь туман.
Нехай цей грудень буде теплий.
Нехай цей січень буде теплий.
Нехай цей лютий буде сонячний.
А потім буде весна,
Росте розсада помідорів на підвіконні,

Росте зелена цибуля.
Цибулевого лушпиння вже повна торба.
Будемо писати писанки від березня
до самого Великодня.
Дехто почав писати писанки ще в листопаді,
Щоб ця зима була тепла.
Наші руки пахнуть цибулею, воском і світлом.
Вийму свою країну з лона,
Покладу її у писанку з Берегинею,
Піду поливати розсаду помідорів.
Цієї весни так рано зацвіли абрикоси,
Цією весною пахло ще в грудні
Напередодні Різдва.

*

Пілот Роджер обережно тримає у руках
космацьку писанку.
Він приїхав до Космача лише вчора і вже знає,
що в Космачі найдобріші у світі яблука й треба казати
його, коли не знаєш, що відповісти.
Він купив собі кептар, вишиванку, топірець і дримбу.
Вивчив одну коломийку і співав її зранку,
купаючись у річці з дивним дівочим іменем Пістинька.
Дивився на трембітарів, бачив, як овечки котяться
полониною, збирав стиглі афини,
зустрічав тіні предків і тінь себе самого —
багато різних тіней.
Він пробув у Космачі тиждень і не міг набутися.
Коли їхав, то весь час оглядався назад, щоб напевно
повернутися на Різдво —
одним із трьох царів, у кожусі, з дарами у наплічнику,
колядуючи під новим небом, з якого сиплеться
смачний різдвяний сніг.

★

Мені сьогодні знову подароване небо —
нескінченне, глибоке, незмінне у своїй змінності.
Більше не буде такого неба і таких хмар,
що накривають пуховими ковдрами
вершини гір поверх снігу.
Гори зітхають: нам і так тепло, але хмар не переконаєш.
Їм з неба хочеться оповити землю, окутати,
припасти до неї дощем або снігом.
Десь там у хмарах мій знайомий пілот Роджер
веде свій літак з Пріштіни до Женеви
Вище за хмари, так близько до іншого неба, іншого сонця.
Він вирішив стати пілотом, бо в дитинстві
так і не зміг навчитися літати,
У жодному підручнику фізики не було сказано,
як подолати силу тяжіння.
Може, треба було читати інший підручник, але
Роджер просто вирішив, що стане пілотом,
щоб літати і жити в небі.
Земля під літаком як писанка, тільки Роджер ще не знає,
що таке писанка,
він довідається про це вже зовсім швидко,
Незадовго до Різдва.

★

Берегиня співає колискову для своєї бабуні,
Народженої за два дні до захоплення Києва
більшовиками у лютому 1919.
Люлі-люлі, налетіли гулі, сіли на воротах,
Обійняли крилами весь двір.
Я дуже люблю ліс так, як і ви, бабуню.
Хочу обійняти кожну сосну —
потім щоки поціловані живицею
і подушка, вишита голубами,
Також пахне хвоєю.
Ваше життя, бабуню, було повне спогадів про те,
чого не сталося,
про сирітство, війну й втрачену любов.
Заходжу у минуле навшпиньках у лютий 1919,
Б'ють гармати, здригається місто від гуркоту.
У колисці спить маленька дівчинка,
стиснувши ручки в кулачки.
Вона знає, що я дивлюся на неї з січня 2023,
Тому всміхається, її усмішка схожа на різдвяний пряник.
Швидко ще одне Різдво, таке ж вічне, як ми.
Різдво дзвенітиме переможними дзвониками,
Колядуватиме писанками, щедруватиме Щедриком.
Аж доки знову не загомонить біля Софії золотий гомін.
За руки тримаються Петлюра, Кошиць, Леонтович

і оті сто хористів, що поїхали очищати світ
Щедриком з Києва у 1919 і більше не повернулися
додому. Тепер буде інакше.
Ми повернемося додому з усіх усюд під розкішне
київське небо.
Оранта Непорушна Стіна сплесне руками і скаже:
повернулися!
Ми ще не знаємо, як жити в зовсім новому світі
без війни, без ненависті, без страху й брехні.
Ми ще не знаємо, який це світ,
повний любові й мудрості,
але вже швидко дізнаємося.
А поки що співаю колискову своїй бабуні,
що спить так солодко у сніжну лютневу ніч у 1919,
сон ходить біля вікон,
заглядає у колиску,
кладе в ручку малій золотий різдвяний пряник.

*

Того вечора Берегиня пила чай з імбиром і куркумою,
такий, що своїм кольором робить зиму теплою
і ніжною.
Вона ввімкнула світло — того вечора було багато
світла, яскравішого, ніж завжди,
Поставила музику — барабани і китайська флейта.
Знала, що сьогодні час знову нещільний, недільний,
свіжий
і його можна розкрутити як дзиґу, куди хочеться.
Вона засміялася, бо в неї була маленька дерев'яна
дзиґа, що стояла біля карти, на якій увагу Берегині
сьогодні привернув дендропарк Олександрія.
Вона поставила у паперовому парку дзиґу,
Добре її розкрутила й дивилася, як дзиґа крутиться,
ущільнюючи та розкручуючи час.
Сьогодні так багато світла...
Імбирний корінь у моїх долонях також схожий на
жінку, що перемотує стрічку часу, згортає непотрібні
кадри і знає, що зараз у парку Олександрія голосно
засопів єнот.
Він прокинувся, побачив, як крутиться часова дзиґа,
чхнув і знову мирно засопів.
«Запишу у список мрій і планів погодувати єнота», —
подумала Берегиня, допиваючи золотий чай.